

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Raportul de monitorizare pe 2011 a Strategiei de dezvoltare durabilă a Uniunii Europene: evaluarea CESE (aviz din proprie inițiativă)

(2012/C 229/04)

Raportor: dl **Stefano PALMIERI**

La 25 octombrie 2011, în conformitate cu articolul 29 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, Comitetul Economic și Social European a hotărât să elaboreze un aviz din proprie inițiativă cu privire la

Raportul de monitorizare pe 2011 a Strategiei de dezvoltare durabilă a UE: evaluarea CESE

Secțiunea pentru agricultură, dezvoltare rurală și protecția mediului, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 11 mai 2012.

În cea de-a 481-a sesiune plenară, care a avut loc la 23 și 24 mai 2012 (ședința din 23 mai), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 138 de voturi pentru, 9 voturi împotriva și 12 abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1 Comitetul Economic și Social European (CESE) consideră că Raportul de monitorizare pe 2011 a Strategiei de dezvoltare durabilă a UE (*2011 monitoring report of the EU sustainable development strategy*), elaborat de Eurostat, este un instrument util și important pentru:

- a face bilanțul progreselor înregistrate până în prezent în îndeplinirea obiectivelor și țintelor Strategiei europene de dezvoltare durabilă;
- a revedea și finisa obiectivele, acțiunile și măsurile aceleiași Strategii de dezvoltare durabilă a UE, precum și pentru a perfecționa metodologia și instrumentele de măsurare a dezvoltării durabile utilizate în prezent;
- a face față noilor provocări apărute, în special în contextul efectelor crizei economice și financiare globale asupra strategiei de dezvoltare durabilă.

1.2 În această privință, CESE regretă absența unui raport al Comisiei privind stadiul de punere în aplicare a Strategiei de dezvoltare durabilă a UE și solicită din partea Comisiei și a celorlalte instituții ale UE o reacție la rezultatele raportului Eurostat, care să facă parte integrantă chiar din strategie și să fie un instrument fundamental de evaluare *politică* a măsurilor adoptate până în prezent și de stabilire a direcțiilor de acțiune viitoare.

1.3 CESE consideră așadar că este necesar un angajament politic mai eficient pentru îndeplinirea obiectivelor strategiei, începând chiar cu eforturile care trebuie depuse pentru efectuarea unei măsurări a stadiului dezvoltării durabile, care implică o evaluare din perspectivă științifică și politică a eficienței măsurilor de politică adoptate în sprijinul durabilității.

1.4 În acest scop, Comitetul Economic și Social European reînnoiește invitația de a se ține cont de îndemnul și de

reflecțiile pe aceste teme din cadrul Observatorului dezvoltării durabile, astfel încât societatea civilă să aibă un cuvânt de spus. Tranziția către un model de dezvoltare mai durabilă va putea fi eficientă doar prin activarea unor procese democratice care să încurajeze sensibilizarea și participarea populației la procesul decizional, prin dezvoltarea unor structuri de dialog între societatea civilă și responsabilii politici.

1.5 CESE subliniază oportunitatea consolidării legăturilor dintre Strategia de dezvoltare durabilă și celelalte inițiative politice majore ale UE. Prin însuși caracterul său transversal și general, conceptul de durabilitate a dezvoltării reclamă o legătură strânsă cu toate celelalte priorități politice emergente (echitatea socială, combaterea sărăciei și a șomajului, justiția socială, eficiența în utilizarea resurselor, protecția capitalului natural, coeziunea socială, cooperarea pentru dezvoltare).

1.5.1 Această nevoie de interconectare a diverselor strategii politice ale UE devine și mai stringentă în actuala etapă istorică. Consecințele grave ale crizei economice globale impun cu necesitate distincția între efectele generate de conjunctura economică mondială și elaborarea unor strategii de dezvoltare durabilă profunde și structurate, pe termen lung.

1.5.2 CESE subliniază în special nevoia de o mai bună cooperare și integrare între Strategia de dezvoltare durabilă a UE și Strategia Europa 2020, astfel încât să existe garanția că acțiunile celei din urmă urmăresc efectiv realizarea unei durabilități sporite a dezvoltării. Analiza și găsirea de noi indicatori permit evaluarea eficienței măsurilor de încurajare a modelelor de consum și producție durabile și alimentarea procesului de monitorizare a Strategiei Europa 2020.

1.6 CESE recomandă consolidarea dimensiunii sociale a dezvoltării durabile, în special în contextul repercusiunilor sociale antrenate de criza economică – mai ales în ceea ce privește creșterea șomajului, a inegalităților și a riscului de excludere socială – care afectează în mai mare măsură categoriile mai vulnerabile și produc o reacție în lanț, pe termen lung, asupra condițiilor de trai ale persoanelor, reducând totodată posibilitățile de intervenție în materie de protecție a mediului.

1.7 CESE susține hotărât promovarea unei dezvoltări economice care să fie în măsură să ofere garanția creșterii economiei, odată cu neutralizarea efectelor negative asupra mediului, și care să țină seama de principiile-cheie ale echității, cooperării și justiției sociale (chiar pe baza conceptului de dezvoltare durabilă).

1.7.1 Comitetul Economic și Social European susține conceptele de creștere ecologică și de dezvoltare a unei economii ecologice (*green economy*), posibile în contextul dezvoltării durabile, pe termen lung, cu reducerea decalajelor și a inegalității de șanse, în condițiile tranziției către un model de dezvoltare cu emisii reduse de dioxid de carbon ⁽¹⁾.

1.7.2 În acest sens, CESE întâmpină cu satisfacție recomandările OIM (Organizația Internațională a Muncii) privind locurile de muncă ecologice, astfel încât, în procesul de tranziție către o economie ecologică, să le fie asigurate lucrătorilor și lucrătoarelor condiții decente de muncă (*decent work*) și locuri de muncă de înaltă calitate, evitându-se astfel reproducerea, în cadrul economiei ecologice, a diviziunilor sociale constatate în alte etape de tranziție.

1.8 În procesul de tranziție către durabilitate, este esențial să crească investițiile în cercetare și inovare, îndeosebi în sectorul energetic, pentru promovarea unui model de dezvoltare bazat cu precădere pe sursele de energie regenerabilă și mai puțin dependent de consumul de combustibili fosili și pentru ca intensitatea energetică a economiei să se reducă în continuare, dar și pentru externalitățile pozitive în materie de creștere economică și ocupare a forței de muncă ce pot rezulta din lansarea unor noi activități și din promovarea competitivității economiei.

1.9 Pe lângă calitatea cercetării și inovării tehnologice, și formarea joacă un rol fundamental: ea însoțește societatea civilă pe calea către un alt model de dezvoltare, punând la dispoziție instrumentele potrivite pentru a face față în mod eficient mizelor acestuia și consolidându-i rolul de forță motrice a schimbării.

1.10 Garantarea unor parcursuri corespunzătoare de sensibilizare și formare în domeniul dezvoltării durabile este așadar un obiectiv crucial, care trebuie să țină pasul cu cel al aplicării celor mai eficienți parametri de măsurare a progreselor înregistrate în materie de durabilitate sporită.

1.11 În special, este de dorit să se meargă înainte pe calea deschisă de CESE, a susținerii elaborării unor noi indicatori de măsurare a progresului economic, pe lângă PIB ⁽²⁾, și a îmbinării dimensiunilor cantitativă și calitativă ale analizei, aceasta fiind totodată deschisă evidențierii modului în care actorii sociali percep și evaluează aspectele legate de durabilitate.

⁽¹⁾ Avizul CESE privind poziția CESE în contextul pregătirii Conferinței Organizației Națiunilor Unite privind dezvoltarea durabilă (Rio + 20), raportor: dl Wilms, JO C 143 du 22.05.2012, p. 39.

⁽²⁾ Avizul CESE pe tema „Dincolo de PIB – implicarea societății civile în alegerea indicatorilor complementari”, JO C 181, 21.06.2012, p. 14.

1.12 Doar printr-un proces participativ și împărtășit de experți, de forțele politice și sociale și de societatea civilă va fi cu puțință să se construiască o nouă cultură politică și socială, în măsură să genereze o idee de dezvoltare care cuprinde și juxtapune cele trei sfere – economică, socială și de mediu – pe care se întemeiază conceptul de calitate și durabilitate a progresului uman.

2. Introducere

2.1 Prezentând imaginea Strategiei de dezvoltare durabilă a UE pe 2011, actualul Raportul de monitorizare pe 2011 a Strategiei de dezvoltare durabilă a UE, elaborat de Eurostat, oferă un tablou detaliat al situației statelor membre (SM) ale Uniunii, la doi ani de la declanșarea crizei, contribuind așadar la efectuarea unei evaluări critice atât a transformărilor profunde care se produc în societățile noastre, cât și a dezbaterii în curs privind posibilitatea ca tranziția către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon să constituie o ocazie de combatere a recesiunii, stimulând procesul de relansare a producției și combătând creșterea ratei șomajului.

2.2 Dat fiind rolul său de punte între instituțiile UE și societatea civilă organizată, CESE intenționează să contribuie la procesul de reflecție declanșat de raportul sus-menționat, valorificând participarea instituțiilor reprezentative ale cetățenilor europeni la evaluarea temelor și proiectelor relevante pentru urmărirea în continuare a durabilității economice, sociale și de mediu a dezvoltării.

2.3 Prezentul aviz își propune să vină în continuarea avizelor anterioare elaborate de CESE, pentru pregătirea conferinței ONU privind dezvoltarea durabilă (*UN Conference on Sustainable Development – UNCSDD*) care va avea loc la Rio de Janeiro (Rio + 20), în iunie 2012.

2.3.1 Prezentul aviz reprezintă o contribuție a societății civile în vederea negocierilor pentru Summitul Rio + 20, în special cu privire la una din cele două provocări principale aflate în centrul atenției acestuia: *cadru instituțional pentru dezvoltarea durabilă*.

3. Considerații generale

3.1 Analiza datelor din raportul pe 2011 scoate în evidență faptul că unele dintre rezultatele obținute în direcția trasată de obiectivele Strategiei de dezvoltare durabilă a UE pot fi puse mai degrabă pe seama actualei conjuncturi economice mondiale decât a implementării unor strategii structurate pe termen lung vizând realizarea dezvoltării durabile. Analiza și abordarea decalajelor dintre statele membre în îndeplinirea acestor obiective sunt prioritare.

3.1.1 În materie de **evoluții pozitive**, evidențiate în raport în perioada scursă din 2000 până în prezent, se constată:

— reducerea numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială (cu toate că a crescut procentul de lucrători săraci);

- creșterea speranței de viață și îmbunătățirea cadrului general al sănătății publice (deși persistă în continuare inegalități privind accesul la asistența medicală);
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și creșterea consumului de energie regenerabilă;
- o situație stabilă în ceea ce privește abundența și varietatea speciilor de păsări comune, ilustrativă pentru situația de ansamblu a biodiversității și a integrității sistemelor naturale.

3.1.2 În ceea ce privește **evoluțiile negative**, se constată:

- creșterea cererii de materiale, în pofida unui trend pozitiv de creștere a productivității resurselor;
- creșterea ratei de ocupare a lucrătorilor în vârstă, care nu atinge totuși ținta prevăzută pentru 2010;
- menținerea activității de pescuit la un nivel care depășește pragul de durabilitate pentru stocurile de pește;
- decuplarea doar *relativă* realizată în prezent între dezvoltarea economică și consumul de energie în transporturi și lipsa unei treceri către moduri de transport de bunuri și persoane cu impact mai scăzut asupra mediului;
- neîndeplinirea țintei prevăzute pentru 2010, de a se aloca 0,56 % din venitul național brut asistenței oficiale pentru dezvoltare.

3.2 Cu privire la influența crizei asupra trendurilor pozitive/negative analizate în raportul Eurostat, se observă că reducerea emisiilor de gaze ce determină schimbări climatice poate fi pusă pe seama unei utilizări mai eficiente a energiei și a recursului în mai mare măsură la combustibili cu emisii reduse de carbon, pe de o parte, dar și pe seama efectelor de recesiune ale crizei, pe de altă parte.

3.2.1 Ca fundament al tuturor activităților economice, energia este variabila cea mai strâns legată de creșterea economică, după cum relevă scăderea consumului de energie finală, în paralel cu căderea PIB-ului. Este așadar esențial să se facă progrese în ceea ce privește decuplarea creșterii economice de presiunile privind mediul, prin decuplarea producției de bogăție de consumul de energie.

3.3 În definitiv, scenariul prezentat în raportul Eurostat arată că Uniunea Europeană a înregistrat progrese semnificative pe calea dezvoltării durabile din punct de vedere economic, social și în materie de mediu; totuși, întrucât economia UE este încă o economie cu consum intensiv de energie și cu emisii ridicate de dioxid de carbon, trebuie depuse mai multe eforturi de promovare a unor schimbări structurale profunde, în măsură să lanseze un proces de tranziție pe termen lung, neinfluențat de actuala conjunctură economică mondială.

4. Observații specifice

4.1 Analiza indicatorilor care măsoară dimensiunea dezvoltării socioeconomice în evoluția sa din 2000 până în 2011 arată foarte clar efectele recesiunii generate de criza economică globală. Aceasta rezultă mai ales din examinarea PIB-ului, a investițiilor și a productivității muncii.

4.1.1 Se înregistrează tendințe negative și în ceea ce privește șomajul și rata de ocupare a forței de muncă, deosebit de îngrijorătoare în ceea ce privește șomajul în rândul tinerilor. În schimb, se înregistrează tendințe pozitive în materie de economii ale familiilor (ca răspuns la criză), în creșterea cheltuielilor pentru cercetare și dezvoltare și, deopotrivă, în îmbunătățirea intensității energetice (în cazul căreia se constată o decuplare absolută).

4.1.2 Domeniul dezvoltării socioeconomice măsoară progresele înregistrate în construirea unei societăți bazate pe o economie inovatoare și eficientă din punct de vedere ecologic, care asigură societății un nivel de trai ridicat. Criza economică a avut repercusiuni negative asupra îndeplinirii acestor obiective. Și totuși, dezvoltarea unui proces de ecologizare a economiei poate constitui o pârghie eficientă în combaterea recesiunii, contribuind la relansarea producției și a ocupării forței de muncă.

4.2 Analiza progreselor înregistrate în favoarea modelelor **durabile de producție și de consum** relevă tendințe contradictorii. Cu toate că UE a devenit mai eficientă în utilizarea resurselor, asistăm la o creștere continuă a cererii de materiale. Pe plan energetic, crește consumul de energie electrică, dar se constată o scădere a consumului de energie finală. Referitor la problema deșeurilor, se constată o creștere a producției de deșeuri periculoase, dar scade cantitatea de deșeuri neminerale și se reciclează mai mult. În plus, se semnalează creșterea continuă a numărului de automobile, dar se înregistrează o reducere a emisiilor de substanțe poluante, în mare parte datorită scăderii înregistrate în sectorul transporturilor și răspândirii motoarelor mai performante.

4.2.1 Imaginea contradictorie care rezultă din analiza indicatorilor arată că, în pofida progreselor înregistrate, sunt necesare eforturi suplimentare pentru îndeplinirea obiectivului de decuplare a creșterii economice de utilizarea resurselor, cu respectarea capacității de suport a ecosistemelor. În plus, este esențial ca producția și consumul să fie luate în considerare în interdependență, prin promovarea ciclului de viață a produselor. Prin urmare, trebuie investit mai mult în acțiuni de sensibilizare în favoarea modelelor de producție și consum mai responsabile în raport cu mediul.

4.3 Indicatorii referitori la **incluziunea socială** relevă tendințe de dezvoltare mai degrabă pozitive, precum și reducerea riscului de sărăcie sau excluziune socială. Asistăm totuși la creșterea riscului de sărăcie în cazul categoriei de vârstă 25-49 de ani și, în mai mică măsură, în cazul categoriei 18-24 de ani, la creșterea ratei șomajului în rândul tinerilor. În schimb, au scăzut: intensitatea sărăciei, disparitățile în materie de venituri, rata de șomaj pe termen lung și diferența de remunerare dintre femei și bărbați.

4.3.1 Se evidențiază totuși printre tendințele negative: creșterea procentului de lucrători săraci; participarea sporită la învățarea pe tot parcursul vieții, însă nu îndeajuns ca să atingă obiectivul prevăzut pentru 2010; necesitatea unei reduceri mai semnificative a ratei abandonului școlar timpuriu.

4.3.2 Dacă imaginea conturată în raportul Eurostat este destul de favorabilă, rezultatele privind abandonul școlar și învățarea pe tot parcursul vieții trebuie îmbunătățite. Într-adevăr, persoanele cu nivel scăzut de educație sunt expuse în mai mare măsură riscului de sărăcie. În plus, instrucția și formarea capătă un rol crucial în exploatarea oportunităților de ocupare a unui loc de muncă în economia ecologică. Acest tip de economie reclamă dezvoltarea de noi tehnologii eficiente din punct de vedere ecologic și readaptarea competențelor, pentru a ține pasul cu procesele de inovare tehnologică. Activitatea de formare este deci fundamentală, atât pentru ca tinerii să aibă mai ușor acces la piața forței de muncă, cât și pentru ca persoanele care ocupă deja un loc de muncă să poată răspunde noilor exigențe determinate de transformările în curs.

4.4 Analiza schimbărilor demografice relevă îmbunătățiri considerabile în privința ratei de ocupare a lucrătorilor în vârstă, a speranței de viață de peste 65 de ani și a reducerii riscului de sărăcie pentru categoria de vârstă de peste 65 de ani.

4.4.1 Cu toate acestea, pe lângă astfel de îmbunătățiri, se constată creșterea cantitativă și calitativă a cheltuielilor pentru bunăstare și a datoriei publice. Din cauza schimbărilor demografice la care asistăm – în special rata de fertilitate mai scăzută și speranța de viață mai ridicată – și, implicit, a dezechilibrelor dintre generații pe care le induc acestea, trebuie să se găsească un răspuns la miza construirii unei societăți reciproc incluzive prin menținerea unor niveluri sustenabile ale cheltuielilor publice, prin adaptarea cheltuielilor pentru bunăstare ținând seama de exigențele actuale, care presupun o cerere crescândă pentru pensii, servicii medicale și îngrijiri pe termen lung.

4.5 Analiza sănătății publice indică îmbunătățiri în sensul unei vieți mai lungi și mai sănătoase: crește speranța de viață, scade numărul deceselor cauzate de maladii cronice și numărul sinuciderilor; de asemenea, se constată reducerea producției de substanțe chimice toxice, a ratei accidentelor grave la locul de muncă, a expunerii la poluarea fonică. În contrast cu acest tablou favorabil, persistă încă inegalități în accesul diverselor grupuri socioeconomice la asistența medicală.

4.5.1 Conceptul de sănătate publică presupune diverse aspecte sociale, economice și de mediu ale dezvoltării (sănătatea și securitatea la locul de muncă, finanțarea îngrijirilor medicale, expunerea la substanțe poluante etc.), reprezentând una dintre elementele principale ale Strategiei UE pentru dezvoltare durabilă, care reclamă intensificarea eforturilor depuse în vederea unei abordări analitice integrate pentru reunirea celor trei sfere ale durabilității, ce sfârșesc însă deseori prin a fi luate în considerare separat.

4.6 Analiza indicatorilor privind schimbările climatice și energia relevă unele îmbunătățiri semnificative; însă criza economică a avut și asupra acestor tendințe un impact considerabil, din cauza legăturii strânse dintre energie și dezvoltarea economică. Pe planul schimbărilor pozitive se observă: reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, UE apropiindu-se astfel de îndeplinirea obiectivelor de reducere cu 20 % până în 2020 și a obiectivului de la Kyoto, stabilit pentru 2012; creșterea procentului de energie din surse regenerabile, care ar putea atinge, până în 2020, obiectivul de 20 % din consumul intern brut de energie acoperit de energia din surse regenerabile și utilizarea în mai mare măsură a energiilor regenerabile în transporturi. Se constată, în fine, o reducere a cererii de energie.

4.6.1 Pe planul schimbărilor negative se observă însă: creșterea, în intervalul 2000-2009, a dependenței de importurile de energie; neîndeplinirea obiectivului de 21 % energie din surse regenerabile în producția de energie electrică; progresul modest al cogenerării și transferul sarcinii fiscale dinspre muncă înspre utilizarea resurselor.

4.6.1.1 Producția și consumul de energie sunt factorii principali care contribuie la creșterea emisiilor de CO₂ și deci la impactul global asupra mediului. De aceea, inovația tehnologică în domeniul energiei dobândește o importanță crucială. Pe de altă parte, dezvoltarea surselor regenerabile și creșterea eficienței energetice, pe lângă faptul că diminuează emisiile de gaze care determină schimbări climatice, pot antrena beneficii economice și sociale prin crearea de noi activități generatoare de locuri de muncă, combinând măsurile de protecție a mediului cu cele vizând creșterea economică și ocuparea forței de muncă.

4.6.1.2 În acest scop, trebuie să se prevină riscul ca criza economică să pună în pericol procesele de ecologizare a economiei aflate în curs de desfășurare, deosebit de sensibile în această etapă de recesiune.

4.7 Inclusiv schimbările remarcate în domeniul transportului durabil pot fi puse parțial pe seama urmărilor crizei economice. Concret, se pot pune pe seama unui volum diminuat al transporturilor atât reducerea numărului de accidente rutiere, cât și scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră și a consumului de energie, ce au dus la o decuplare care este totuși doar relativă.

4.7.1 În materie de tendințe pozitive, se înregistrează progrese atât în reducerea emisiilor de CO₂ produse de autovehiculele noi, cât și în scăderea emisiilor de poluanți atmosferici. Cât despre tendințele negative, se constată însă că, nici în sectorul transportului de mărfuri, nici în cel al transportului de persoane nu asistăm la o trecere la moduri de transport cu impact mai scăzut asupra mediului.

4.7.1.1 Sectorul transporturilor este complex, iar trăsăturile sale definitorii depind de diverși factori, care implică inclusiv stiluri de viață și modele culturale de consum. În acest sens,

transporturile fac dovada faptului că, pentru a fi eficientă, lupta împotriva schimbărilor climatice nu trebuie să se limiteze la a pune în cauză doar acțiunile politice și opțiunile tehnice, ci și, în primul rând, comportamentul cetățenilor, în viața lor de zi cu zi.

4.8 Eforturile depuse pentru protecția **resurselor naturale** au condus la unele rezultate pozitive, dar mai rămân încă multe de făcut. Dacă *multitudinea și diversitatea multor specii de păsări comune* sunt stabile, *stocurile de pești* ⁽³⁾ sunt în continuare supraexploatate. Dacă sunt în creștere suprafețele *desemnate drept zone naturale*, și *zonele urbane sunt în expansiune*, în detrimentul terenurilor agricole și al celor seminaturale.

4.8.1 Resursele naturale nu numai că sunt fundamentale pentru dezvoltarea activităților de producție și consum ale oamenilor, dar de ele depind și echilibrele ecosistemice a căror perturbare poate avea urmări ireversibile pentru întreaga planetă. Din acest motiv, este necesar un angajament mai susținut în vederea stopării degradării mediului, prin intermediul conservării *capitalului natural al solului* și a *resurselor sale de biodiversitate*.

4.8.2 Se manifestă o nevoie stringentă de combatere a decalajului existent între indicatorii ecologici, prin adăugarea unor indicatori suplimentari, astfel încât să fie mai bine reflectate condițiile resurselor biologice și beneficiile publice, actuale și viitoare, care derivă din funcționarea ecosistemelor.

4.9 Dezvoltarea, din anul 2000 până în prezent, a **parteneriatului mondial**, este un semn pozitiv, în pofida impactului negativ al crizei asupra *fluxurilor comerciale* (prin creșterea importurilor din țările în curs de dezvoltare și prin reducerea subvențiilor pentru agricultura UE), asupra *finanțării în favoarea dezvoltării durabile* și a *gestionării resurselor naturale*.

4.9.1 Pe de altă parte însă, asistăm la creșterea moderată a părții din venitul național brut utilizate pentru *asistența oficială pentru dezvoltarea țărilor în curs de dezvoltare*, care nu permite atingerea obiectivului prevăzut pentru 2010. Se observă în plus o *diminuare a decalajului dintre UE și țările în curs de dezvoltare în ceea ce privește emisiile de CO₂*, prin creșterea emisiilor acestora, în raport cu o scădere a emisiilor înregistrată în țările Uniunii.

4.9.2 *Parteneriatul mondial* reprezintă o dimensiune fundamentală a Strategiei UE pentru dezvoltarea durabilă: combaterea sărăciei generalizate, a inegalităților și a lipsei accesului la

resurse în țările mai puțin dezvoltate și în cele în curs de dezvoltare este, într-adevăr, o miză majoră pentru dezvoltarea durabilă. De aici și necesitatea unui angajament de sprijinire în mod echitabil a țărilor mai sărace, pentru a ține pasul în vederea tranziției către durabilitate, făcând față creșterii populației mondiale, exigențelor crescânde în materie de nivel de trai și creșterii consumului de materii prime.

4.10 Indicatorii care măsoară nivelul **bunei guvernance** relevă tendințe pozitive, dar și negative. În ceea ce privește evoluțiile favorabile, se înregistrează: a) reducerea semnificativă a cazurilor de *încălcarea a legilor UE* la nivel național; B) în perioada 2007-2009, *transpunerea directivelor europene* s-a situat peste obiectivul de 98,5%; c) creșterea disponibilității *e-guvernării* pentru serviciile publice de bază și a utilizării sale de către cetățenii din statele membre; d) jumătate dintre cetățenii intervievați au declarat că au *încredere în Parlamentul European*. În privința tendințelor nefavorabile, se constată: e) scăderea *afluenței la urne* în contextul alegerilor naționale, precum și rata mai mică de participare la alegerile pentru Parlamentul European, inferioară celei de la nivel național (o diferență de peste 20 % în 27 de țări, într-o singură țară înregistrându-se un rezultat contrar); f) nu s-au înregistrat încă suficiente progrese în materie de impozitare, în ceea ce privește trecerea către un procent mai important de *taxe ecologice* din totalul veniturilor fiscale.

4.10.1 Conceptul de *guvernanță* este strâns legat de cel de dezvoltare durabilă și de afirmarea unui principiu al echității sociale și între generații, conform căruia în cadrul acordurilor încheiate de generațiile actuale trebuie să se țină seama de interesele generațiilor viitoare. O *bună guvernare* necesită dezvoltarea unei societăți democratice, printr-o participare plenară a economiei, a partenerilor sociali și a societății civile, prin punerea la punct a unor structuri de dialog între cetățeni și responsabilitii politici.

4.11 Implicarea și participarea societății civile sunt, în opinia CESE, de o importanță fundamentală pentru a înregistra în continuare progrese în dezvoltarea durabilă și pentru consolidarea strategiei UE de dezvoltare durabilă. Pentru a asigura participarea societății civile și pentru ca aceasta să poată contribui la dezvoltarea durabilă, este necesar un acces mai amplu la cunoaștere și la informare pe teme de durabilitate.

4.12 Pentru garantarea unei comunicări mai eficiente este necesară, de asemenea, introducerea unor parametri de măsurare a progreselor înregistrate în dezvoltarea durabilă. În special, este de dorit să se meargă înainte pe calea deschisă de CESE, a sprijinirii elaborării unor noi indicatori de măsurare a progresului economic, pe lângă PIB ⁽⁴⁾, care să poată include evaluarea calității ecologice și sociale în cea economică; totodată, este necesară combinarea dimensiunilor cantitativă și calitativă. Astfel, poate fi evidențiat modul în care actorii sociali percep și evaluează aspectele legate de durabilitate.

⁽³⁾ Avizul CESE privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor obținute din pescuit și din acvacultură, JO C 181, 21.06.2012, p. 183.

⁽⁴⁾ Avizul CESE pe tema „Dincolo de PIB – implicarea societății civile în alegerea indicatorilor complementari”, JO C 181, 21.06.2012, p. 14.

4.13 De bună seamă, dezvoltarea unui sistem bun de informare, departe de a prezenta interes numai din punctul de vedere al cunoașterii, se integrează într-un proces decizional și politic, ce constituie fundamentul pe care se întemeiază sistemul preferințelor sociale. De aceea, reflecția asupra semnificației înseși a progresului social și în materie de mediu și, implicit, cercetarea privind noii indicatori și instrumentele de interpretare trebuie să aibă loc cu implicarea activă a experților, a forțelor politice și sociale și a societății civile, printr-o participare democratică la adoptarea deciziilor.

4.14 CESE ar trebui să ia notă și de absența unui raport privind consecințele care decurg din cercetarea Eurostat și să solicite clarificări asupra modului în care evoluția politicilor și a tendințelor viitoare va fi integrată atât în lucrările Comisiei, cât și în cele ale statelor membre.

Bruxelles, 23 mai 2012

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Staffan NILSSON
